

Pilot projekt: «Osiguranje dostupnosti mjerenja krvnog tlaka kod stanovnika Primorsko-goranske županije»

(Pilot project: „ensuring the availability of measuring blood pressure in people of Primorsko-goranska county“)

Helena Glibotić Kresina, Suzana Janković, Đulija Malatestinić, Henrietta Benčević Striehl

Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije

Ključne riječi: kardiovaskularne bolesti, hipertenzija, obiteljska medicina

Kardiovaskularne bolesti vodeći su uzrok smrti u razvijenim zemljama. U Hrvatskoj, pa tako i u Primorsko-goranskoj županiji, u pomoru su zastupljene s gotovo 50%, a drugi su uzrok obolijevanja, sa zastupljenošću od gotovo 20%.

Rizik za obolijevanje od kardiovaskularnih bolesti je to veći što je prisutno više faktora rizika (pušenje, nezdrava prehrana, visoki krvni tlak, nedovoljna fizička aktivnost, prekomjerna tjelesna težina, stres, šećerna bolest).

Prema podacima Hrvatske zdravstvene ankete, u Primorsko-goranskoj županiji povišeni krvni tlak ima 6,0% muškaraca i 1,0% žena u dobi od 18-29 godina; 16,1% muškaraca i 19,4% žena u dobi od 30-65 godina, te 50,5% muškaraca i 56,5% žena u dobi od 65 i više godina.

Pilot projekt «Osiguranje dostupnosti mjerenja krvnog tlaka u PGŽ» provodi se u sklopu projekta «Prevenција bolesti srca i krvožilja kod stanovnika Primorsko-goranske županije», a započeo je s provedbom tijekom ove godine. Mjerenje krvnoga tlaka izabrano je kao intervencija stoga što je, s jedne strane, hipertenzija jedan od riziko faktora za nastanak kardiovaskularnih bolesti, a njeno je rano detektiranje važno u liječenju i sprečavanju nastanka komplikacija, a s druge strane, metoda mjerenja krvnog tlaka jednostavna je, jeftina, efikasna i neagresivna, za razliku od metoda detektiranja drugih riziko faktora za razvoj kardiovaskularnih bolesti.

Da bi se osigurala dostupnost i promovirala važnost redovitog mjerenja krvnog tlaka, pilot projekt se provodi u 11 ordinacija obiteljske medicine. U te se ordinacije pozivaju svi osiguranici od 45-55 godina izmjeriti svoj krvni tlak. S pozivom, pacijenti dobivaju i anketni upitnik kojeg, ispunjenog, ostavljaju u ordinaciji izabranog liječnika prilikom mjerenja krvnog tlaka. Ova je dobna skupina izabrana jer je to dob u kojoj se često po prvi puta pojavljuje povišeni krvni tlak, ali je još moguća sekundarna prevencija, tj. rano otkrivanje, liječenje i ozdravljenje. Obuhvat je 5% ciljane dobne skupine. Pacijenti, kojima tlak bude u granicama normale, i dalje se kontroliraju ili educiraju kako da sebi redovito mjere tlak, a oni kojima se otkriju povišene vrijednosti tlaka liječe se po preporuci svog izabranog liječnika (ponovna provjera tlaka vrši se prema preporukama National Guideline Clearinghouse, University of Austin, Texas, USA).

Trajanje je pilot projekta godinu dana (do kraja 2006. godine), a nakon toga će se projekt provesti u svim ordinacijama obiteljske medicine u Primorsko-goranskoj županiji.

Ciljevi pilot projekta jesu:

- ustanoviti prevalenciju hipertenzije u ordinacijama obiteljske medicine uključene u pilot projekt,
- razviti najučinkovitiji način redovitog mjerenja krvnog tlaka u izabranoj dobnoj skupini osiguranika,
- osigurati da se kvaliteta skrbi u sklopu pilot projekta nastavi i na većem obuhvatu stanovništva.

Rezultati:

Pilot projekt traje do kraja prosinca 2006. godine, tako da je do sada obrađen tek dio pristiglih anketnih upitnika. Njihovom obradom ustanovljeno je da 43,4% osiguranika u dobi od 45-55 godina ima dijagnosticiranu hipertenziju, te da je novootkriveno 6% hipertoničara. Osim higijensko-dijetetskim mjerama, 91,7% pacijenata podvrgnuto je i medikamentoznoj terapiji. Ispitivani su i riziko faktori za razvoj hipertenzije, kardiovaskularnih bolesti. Unutar ispitivane grupe, povišenu tjelesnu težinu ima 32% osiguranika, 27% osoba su pušači i to više od 20 godina. Alkohol (žestoka alkoholna pića) konzumira 47,0% osoba. Svakodnevnom stresu podvrgnuto je 67% osoba. Od laboratorijsko - biokemijskih pokazatelja, 9% osiguranika ima povišen šećer u krvi, a 29% ima povišene vrijednosti kolesterola.

Poznato je da za hipertenziju vrijedi pravilo tri polovine: od svih hipertoničara samo pola ih zna da ima visok tlak, od svih koji znaju da imaju visok tlak samo pola ih uzima terapiju, a od svih koji uzimaju samo pola je provodi pravilno. To dovodi do vrlo malog broja kontroliranih hipertoničara. U otkrivanju hipertenzije, koja je važan faktor rizika za nastanak kardiovaskularnih bolesti, najbitnije je redovito i kontinuirano mjerenje krvnog tlaka, jer je krvni tlak promijenjiva vrijednost pa jednokratno zabilježene povišene vrijednosti ne znače bolest. Pri tome još jednom treba naglasiti veliku važnost otkrivanja povišenog krvnog tlaka u ranoj fazi bolesti, kada je još uvijek moguće rano liječenje i ozdravljenje bez razvoja komplikacija.

Kontakt: Helena Glibotić Kresina, dr.med.
Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ,
Krešimirova 52a, Rijeka
e-mail: helena@zzjzpgz.hr